

BUTLLETÍ

DE LA

Institució Catalana d'Historia Natural

2.ª ÈPOCA

BARCELONA, JUNY 1915

ANY XII — NÚM. 6

SUMARI: SECCIÓ OFICIAL: Sessió ordinària de 6 de Juny de 1915.—Contribució a la Malacologia de Catalunya. II. Las Veneridae de nuestro litoral, por *Manuel de Chia*.—Noves: El *Rhinechis scalaris*, Boie, a Catalunya, per *J. M. N.*—D. Ignasi Bolívar i Urrutia, a la Real Academia de Ciències de Madrid, per *M.*—Càtedra de fisiologia botànica, per *A.*—Estudis Oceanogràfics, per *M.*

SECCIÓ OFICIAL

~~~~~

SESSIÓ ORDINÀRIA DE 6 DE JUNY DE 1915

Presidència del Rvnt. P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J.

President

Assisteixen els socis Srs. Codina, Casanova, Calzado, Ferrer i Vert, Ferrer i Dalmau, Folch, Font i Quer, Maluquer (Salvador), Maluquer (Josep), Maluquer (Joaquim), Sagarra (Ignasi), Rosals i Tomàs.

DESPAIG ORDINARI

Proposta de soci.—Els socis Srs. P. Barnola, Calzado i Salvador Maluquer, proposen per a soci numerari a En Manuel Folch i Girona, estudiant, que viu a Sarrià i es dedica a Botànica.

Admissió de soci.—S'admet per a soci numerari al Sr. En Josep Rovira i Sellarés, proposat en la darrera sessió.

Aniversari de Mossèn Font i Sagué.—El senyor President dedica un record a la bona memòria del que ho fou amb gran profit per a l'Institució, Mossèn Norbert Font i Sagué amb motiu d'escaures avui sa festa onomàstica.

Donatiu per a la Biblioteca.—També dona el P. Barnola per a la Biblioteca, dos exemplars del llibre «Estudios biológicos» del Reverent Pare Vicent, S. J.

COMUNICACIONS CIENTÍFIQUES

Donatiu al Museu.—El P. Barnola presenta i dona per a el Museu un exemplar de *Dendrophyllia ramea* Edw., pòlip típic del Mediterrani, recullit en aigües de Badalona; del mateix punt procedeix un exemplar del crustaci *Dromia vulgaris* Edw., de 16 cm. de llargària, mida que passa de molt la que'ls llibres li assignen. Amb aquest motiu explica algunes de les costums d'aquest crustaci.

Falgueres de Catalunya.—El mateix senyor dona compte a continuació, d'haver trovat entre molts exemplars de la falguera *Botrychium lunaria* (L.) Sw., donats per Fr. Fèlix de Barcelona O. C., i procedents de Poble de Lillet, les varietats *Adiantifolia*, *Augitrom* i *tripartita*, Moore, no citades a Catalunya.

Comunicació paleontològica.—El Sr. Calzado mostra un bonic exemplar d'una arenisca amb impresions de *Fucus* procedent de Can Cuyàs, terme de Talamanca, Manresa, que cedeix per a el Museu.

Dibuix científic.—Amb motiu de parlar-se de la conveniència de dedicar-se al dibuix científic, cada hu en la seva especialitat, el Sr. Codina fa circular un dibuix colorit de una mosca *Tsé Tsé*, fet per una neboteta seva i que es molt curiós per la seva perfecció. No cal dir lo que luego facilitarían aqueixos treballs, la utilisació de la càmera clara y microscopi.

Notes ornitològiques.—També presenta el mateix Sr. Codina un niu trovat en els sorrals de Castelldefels, el 20 del passat mes de Maig, i que sembla ser de *Totanus*.

En Joaquím Maluquer, dona per a el Museu un niu, amb tres ous, trovat a la platja d'Empúries el 22 del prop-passat Maig i que està disposat exactament igual com estava quan fou trovat al mitj de la platja sense abric de cap classe i voltat de trossos de cargols, petxines i alguna alga. Per la coloració i puntejat dels ous podria ser de *Vanellus*.

Notes herpetològiques.—També presenta i dona pel Museu, dos caps-grossos de gran tamany, 11 centímetres, que semblen ésser d'algún *Pelobates*, trovats en una bassa, dintre les excavacions d'Empuries.

Igualment presenta un *Pelobates* exemplar molt hermós, que no ha pogut ésser determinat fins ara, però sembla tractar-se del *fuscus*, Wagl. Fou caçat en la mateixa regió; un cop classificat ja se'n donarà compte, puix fins ara no n'hi ha cap de citat a Catalunya.

Excursió oceanogràfica a la Costa del Ampurdà.—El Sr. Maluquer (Josep) fa una relació dels resultats obtinguts en la excursió que feren amb l'infrascrit els dies 21 a 25 de Maig darrer, a la Escala i Llansà, a l'objecte d'orientar-se per a determinades exploracions i treballs oceanogràfics projectats per a l'estiu vinent. Ademés de les naturals excursions per la costa, sortiren al mar fent alguns dragatges a poca fondària, arribant per l'un costat a les coves de la Escala, i a Llansà fins al davant del Port de la Selva. Feren també algunes recol·leccions de plankton coster. En resúm, foren els resultats molt superiors a lo que esperaven.

Entre les espècies que cita recullides, algunes de les quals presenta a la sessió, i faltant-ne encara moltes per determinar, esmenta les següents:

CRUSTACIS

<i>Achoeus Cranchii</i> , Leach.	<i>Caprella linearis</i> , Lin.
<i>Inachus thoracicus</i> , Roux.	<i>Leptomera pedata</i> , Mull.
<i>Eurynomus aspera</i> , Penn.	<i>Cyclopsina parvulus</i> , Cls. (plankton).
<i>Xantho floridus</i> , Lin.	<i>Cypridina mediterranea</i> , Costa (id.)
<i>Pilumnus spinifer</i> , Miln. Edw.	
<i>Homola spinifrons</i> , Lam.	

CUCS

<i>Sabella longibranchiata</i> , Qtf.	<i>Serpula gervaisi</i> , Qtf.
<i>Spirorbis Pagenstecheri</i> , Qtf.	<i>Terebella prudens</i> , Cuv.

MOLUSCS

<i>Argonauta argo</i> , Lin.	<i>Buccinum undatum</i> , Lin. (1)
<i>Cassis saburon</i> , Brug.	<i>Tornatella tornatilis</i> , Lin.
<i>Cassidaria echinophora</i> , Lin.	<i>Smaragdia viridis</i> , Lin.

(1) Aquesta espècie no la ha trovat citada en el Mediterrà, però l'exemplar recullit a Llansà amb el filat, a 80-100 brasses, l'adjunta de moment an aquesta espècie.

<i>Scaphander lignarius</i> , Lin.	<i>Lepidopleurus cinereus</i> , Lin.
<i>Lithodomus lithophagus</i> , Lin.	<i>Callochiton laevis</i> , Penn.
<i>Elysia viridis</i> , Mont.	<i>Nematomenia flavens</i> , Pruvot.
<i>Chiton corallinus</i> , Risso.	<i>Lepidomenia histrix</i> , Mar. & Kow.
» <i>olivaceus</i> , Spengl.	<i>Stylomenia Salvatori</i> , Pruvot.

TUNICATS

<i>Salpa punctata</i> , Forsk.	<i>Ascidia claudicans</i> , Sav.

EQUINODERMS

<i>Ophioderma longicauda</i> , Müll.	<i>Psammechinus microtuberculatus</i> , Blainw.
<i>Cidaris cidaris</i> , Lin.	<i>Holothuria Polii</i> , Della Chiaje.

CELENTÉRIS

<i>Balanophyllia italica</i> , Mich.	<i>Adamsia effaeta</i> , Lin.
<i>Dendrophyllia cornigera</i> , Lam.	» <i>palliat</i> a, Boh.
<i>Aurelia aurita</i> , Lin.	<i>Actinia gemmacea</i> , Ellis.

Excursió lepidopterològica a Moncada.—El Sr. Sagarra dona compte de una excursió feta fa pocs dies a Moncada en companyia del Sr. Rosset, en la que reculliren interessants espècies de lepidòpters, especialment la *Cygaenax rhadamanthus*, var. *Kiesenvetteri*, H. S. que's trovà extraordinàriament abundant en el cim del turó sobre dita població, localitzada en un espai de pocs metres quadrats, aon ne caçaren més de 60 exemplars. A més d'aquesta notable varietat reculliren la forma típica *rhadamanthus* Esp. i la aberració *cingulata* Ld.

NOVA TROVALLA DE LA LYCAENA HYLAS ESP.

L'esmentat senyor també comunica, en nom del consoci O. C. Rosset, haver caçat a la Rierada, prop de Can Busquets, bastants exemplars de la *L. hylas* Esp., espècie que desde les cites de En Cuni i Martorell no s'havia trovat mes a Catalunya. Aquesta licena vola al entorn dels coscolls i es difícil d'agafar.

El Secretari, JOAQUIM MALUQUER.